

Sygn. akt I ACz 715/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym :

Przewodniczący:	SSA Andrzej Palacz

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2013r.

na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa **E. F., K. F., A. F. (1) wspólników S.C. (...).K.A. F. w M.**

przeciwko **J. G. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą (...) we W.**

o zapłatę

na skutek **zażalenia pozwanego**

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 11 lipca 2013r., sygn. akt VI GNc 109/13

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanego o zwolnienie go od kosztów sądowych w sprawie.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, że po przeanalizowaniu przedłożonego przez pozwanego oświadczenia oraz załączonych do niego dokumentów uznał, że pozwany jest osobą majątną, posiadającą znaczny majątek oraz generuje znaczne koszty uzyskania przychodu z prowadzonej działalności gospodarczej.

Z tego też względu, Sąd uznał, iż po stronie pozwanego nie zachodzą przesłanki do zwolnienia go od kosztów sądowych w sprawie, o których mowa jest w art. 102 u.k.s.c.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł pozwany podając, że nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych w sprawie bez uszczerbku w koniecznym utrzymaniu siebie i rodziny. Posiadane przez niego ruchomości objęte zostały zastawem rejestrowym, a nieruchomości hipotekami. Znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, skutkującej brakiem możliwości nie tylko uiszczenia kosztów sądowych, ale także spłacaniem kredytów.

Z uwagi na obecnie panującą sytuację na rynku, utracił on znaczną część klientów, a tym samym możliwości wyegzekwowania swoich należności, co niekorzystnie wpływa na jego płynność finansową.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Zażalenie pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz. U. z 2010r. Nr 90, poz. 594 ze zm.) strona dokonująca czynności procesowej, od której należy pobrać opłatę sądową, co do zasady obowiązana jest ponieść te koszty, gdyż sprawy cywilne są prowadzone na koszt stron.

W sytuacjach wyjątkowych, a w stosunku do osób fizycznych, taką sytuację wyjątkową opisuje art. 102 ust. 1 cytowanej ustawy, może się ona ubiegać o zwolnienie od kosztów sądowych.

Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych ma charakter wyjątkowy. Nie bez znaczenia jest fakt, iż w razie przegrania sporu przez osobę zwolnioną od kosztów sądowych - następuje to na koszt Skarbu Państwa, a więc wszystkich podatników. Opłaty sądowe stanowią rodzaj danin publicznych. Zwolnienia od ponoszenia tego rodzaju danin stanowi odstępstwo od konstytucyjnego obowiązku ich powszechnego i równego ponoszenia, wynikającego z art. 84 Konstytucji RP. Dlatego też zwolnienia mogą być stosowane w sytuacjach wyjątkowych, gdy istnieją uzasadnione powody do przerzucenia ciężaru dotyczącego danej osoby na współobywateli. Z ich bowiem środków pochodzą dochody budżetu państwa, z których pokrywa się koszty postępowania sądowego w razie zwolnienia skarżącego z obowiązku ich ponoszenia (por. postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 stycznia 2005 r., FZ 478/04, LEX nr 393645 oraz z dnia 31 lipca 2008 r., II FZ 297/08, LEX nr 493855).

Sąd Okręgowy ustalając aktualną sytuację finansową pozwanego oparł się na danych zawartych przez niego w oświadczeniu o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania oraz na danych wynikających z przedłożonych przez niego dokumentów.

Pozwany prowadzi działalność gospodarczą o znacznym zakresie. Sąd słusznie zwrócił uwagę, że proporcjonalność w zakresie wzajemnego zestawienia przychodów i wydatków jest jednak kwestią racjonalności prowadzonej działalności gospodarczej i w sytuacji generowania wysokich kosztów tej działalności (in concreto 19.911.695,30 zł) nie można przyjąć uprawnienia przedsiębiorcy do uzyskania zwolnienia od kosztów sądowych.

Nie bez znaczenia jest także fakt, że aktualny stan finansowy pozwanego, jako przedsiębiorcy, odzwierciedla sposób prowadzenia przez niego działalności przez okres kilku lat i stanowi jego konsekwencje.

W tej sytuacji, pozwany powinien liczyć się z możliwością obrony swoich praw na drodze sądowej i winien tak gospodarować posiadanymi przez siebie środkami finansowymi, aby móc przynajmniej w części przeznaczyć je, o ile zajdzie taka potrzeba, na koszty związane z prowadzeniem postępowania sądowego w charakterze powoda, bądź pozwanego.

Przerzucanie ciężaru ponoszenia kosztów sądowych na Skarb Państwa w sytuacji gdy skarżący w dalszym ciągu prowadzi działalność gospodarczą - jest nieuzasadnione.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zmiany rozstrzygnięcia Sądu I instancji poprzez uwzględnienie wniosku pozwanego i dlatego też zażalenie jego oddalił na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.